

ARVAMUS

Ringhäälinguseadus loob soodsamad tingimused üleminekuks digitaaltelevisioonile

18. juunil võeti Riigikogus vastu kultuuriministeriumis valminud ringhäälinguseaduse muutmise seaduse eelnõu, mille valitsus saatis Riigikokku aprillis. Seadusemuudatuse eesmärgiks on luua selgem õiguslik raamistik ja soodsamad tingimused üleminekul analooglevilt digitaaleadastusele maapealsele televisioonilevis.

Kultuuriminister Laine Jänes ütles, et seadusemuudatusega luuakse kõigile telekanalitele selgemad tingimused ja soodsam keskkond, mis peaks aitama kaasa üleminekul digitaaltelevisioonile kahe aasta jooksul. Minister lisas, et kui Kanal 2 ja TV 3 programmid on nähtavad paralleelselt ka digitaallevis, ei pea eratelekanalid tulevast aastast enam tasuma ringhäälinguloa tasu.

Minister Jänes kinnitas, et üleminekul digitaaltelevisioonile annab meie vaatajatele rikkalikuma võimaluse valida erinevate telekanalite vahel, pakkudes vaatajatele kvaliteetsemat telepilti, ning teeb tulevikus kättesaadavaks mitmeid uusi teenuseid, mis toovad infoühiskonna meile kõigile lähemale.

“Eratelekanalite loatasa kehtestati analoogtelevisiooni oludes, kui sagedused olid piiratud. Digitaalringhäälingus on olukord teine, televisioonitur on nüüd avatud ja telekanalid rohkem. Digitaaltelevisiooni ringhäälingulube pole ülemineku soodustamiseks mõttekas muuta tasuliseks ja ühe loa liigi tasude säilitamine tähendaks kanalite ebavõrdset kohtlemist ega ole selles situatsioonis enam põhjendatud. Kokkuvõttes tagab telekanalite lisandumine vaatajatele mitmekesisema valikuvõimaluse,” selgitas Jänes.

Eesti üleminekul digitaaltelevisioonile algas Ruhnult 31. märtsil. Uus seadus määrab maapealse analoogtelevisiooni väljalülitamise tähtajaks 1. juuli 2010. aastal.

AVE TOOTS-ERELT

kultuuriministeriumi avalike suhete osakonna juhataja

TÜRI UUDISLEHT 75 AASTAT TAGASI

17. juuni 1933

Türiil väheneb elanikkude arv.

Käesoleva kuu alul registreeriti Türiil 3147 elanikku, eelmise kuu 3196 vastu. Seega on Türiil elanike arv vähenenud ühe kuuga 49 inimese võrra. Seda seletatakse türiilaste maatööle minekuga.

Kaiamehed ja vabadussõjalased Türiil viha ja lilledel all.

Türiil peeti pühapäeval, Järvamaa „vabadussõjalaste“ päeva, milles osavõtjatena saabus Tallinnast kaks autotäit „sirklasi“. Rongikäik oli keelatud, seepärast oli ainult jalutuskäik staadionilt. Orkestrid mängisid tee ääres. Kirikus peeti leinajumalateenistus Türi ja Tapa pastorite poolt. Vabaõhumiiting peeti kiriku pargis. Pealtvaatajaid oli kogunenud õige palju. Kõnelesid Larka, Sirk ja Telg, kuid publik jäi täiesti külmaks ja tummaks kõikide kõnede peale. Ainult kaupmehe tütrede loopinud lilli. See olla vihastanud „sirklasi“, kes küsinud viimaks „Miks teie ei plaksuta, miks ei võta käsi taskust välja jne.“ Üks Tallinna leht leiab, et see on kokkupõrgete tekitamise tahe.

Õnnetus Türi ujulas.

Viimasel pühapäeval korraldasid salkkond Paide noormehi „väljasõidu“ Türiile ja esmajoones mindi jõele suplema. Ühel ujujatest osutus vettehüpe aga õnnetuseks, sest jäi jõe põhja peatpidi kinni. Viimasel minutil vabanes oli mehel pää verine. Järelevaatusel selgus, et jõe põhjas oli vana plekk tünn ja selle teravate servade otsa sattudes sai noormees 2 tolli pikku-pää haava. See juhtum peaks ujula korrahoidjatele juhitima tähelepanu, kuna kodanikud suplemisel mitmekordsesse hädaohtu võivad sattuda.

Elurõõm käis Lõuna-Eestis

Juunikuu esimesel nädalal külastasid võimlemisrühma Elurõõm liikmed koos vallavalitsuse sotsiaalosakonna töötajatega Lõuna-Eesti kauneimad paiku.

Türiilt sõitsime bussiga välja kell 7 varahommikul ning peamiseks reisisihiks oli Värskas vallas asuv SPA hotell.

Tegime peatuse Adavere lähedal, kus asub Mandri-Eesti keskpunkt, samuti külastasime Põltsamaa linna külje all asuvat Sõpruse kultuuriparki. Sinna on püstitatud ka skulptor Tauno Kangro taies „Künder Kalevipoeg“.

Värskasse jõudis meie reisiseltskond kella poole 11 paiku. Värskas mineraalvee SPA hotell asub Värskas sanatooriumi vahetus läheduses ja ainult sealse piirkonnas on võimalik kasutada Eestimaa ainulaadset loodusresursi – mineraalvett. SPA hotellis on veepark, mille ujula ja saunamaailm pakuvad unikaalseid lõõgastusvõimalusi ja võimaluse veeta tervislikult vaba aega.

Pärast väikest kehakinnitust sõitsime Seto talumuuseumisse, kus oli võimalik tutvuda vana taluarhitektuuriga, tööriistade ja rahvusliku käsitööga. Vanade hoonete ekspositsiooni kuulusid elumaja, riide-, vilja- ja söögiait ning laut koos heinaküüniga. Samuti erinevad varjualused, suitsusaun, sepikoda ja potivabrik. Muuseumi juurde kuulub ka 2004. aastal ehitatud unikaalne tsäimaja. Enamus hooned on originaalid, pärit Põhja-Setomaalt. Lisaks saab talumuuseumis näha vahetuvaid temaatilisi näituseid vanast uueni, käsitööst kunstini ning ka arheoloogiast ja ajaloo. Muuseumikülalastjad saavad soovi korral osa võtta talsipühast, seto pitsi-

Lõuna-Eestis tehtud ringreis viis türiilased ka Taevaskotta.

päevadest, folklooriõhtutest, rahvakalendri tähtpäevade tähistamisest ning kätt võib proovida ka mitmesuguseid talutöid tehes. Seto talu siseruumides on üks tuba sisetuba ehk külmtuba, selle põrand on kaetud ümmarguste partega. Põranda pühkimisel langes tolm ja praht parte vahelt muldpõrandale.

Kõetavates tubades on köök koos ahjuga, mille taga asub magamistuba ja ees elutuba. Kuna setu pered olid suured, siis osa lapsi magas põrandal ölekottidel. Elutoas oli voodi, kus lubati magada meheleminekeuas peretütaridel. Setu peres kanti rahvariideid igapäevaselt ja ka pidulikel puhkudel. Naistel oli rikkalikult ehteid – sõled, helmed. Peas kanti tanu, rätikut, tüdrukud pärga. Mehed kandsid vammust vööga. Poissmehed sõlmisid oma vööd paremale poole, naisemehed vasakule. Mõned vigurimehed aga ni-

hutasid oma vööd vajaduse järgi.

Järgmisena viis teekond meid Rāpinasse. See on väike aedlinn, kus asub 1734. aastal rajatud paberivabrik ja Sillanpää loss. Esmakordselt mainitakse Rāpinat 1224. aastal Tartu piiskopkonna osana. Rāpina nimi olevat tulnud venekeelsest sõnast rjabina – pihlakas. Sillanpää loss on ehitatud 1840. aastal. Siin on juba aastakümneid aednikke koolitatud ning täna asub sealsamas lähedal uues hoones Rāpina aianduskool. Meile pakkus väga huvi 19. sajandi algul W. Engelhardti poolt kavandatud mõisapark, kus kasvab üle kolmesaja erineva puu- ja põõsaliigi. Park on kujundatud prantsuse, inglise ja mõisapargi stiilis.

Oli juba õhtupoolik, kui meie teekond viis edasi Ahja jõe keskjooksul paikneva Taevaskoja poole. See on üks

omapärasemaid ja kauneima loodusega paiku Eestis. Jõe parema kalda lookjas käämus asub väikese Taevaskoja punakas kalju. Liivakivipaljandi pikkus on 190 meetrit ja kõrgus kohati 13 meetrit. Allikaveed on kaljusse suure koopa uuristanud, seda kutsutakse rahvasuus Neitsikoopaks. Taevaskoja suurimat allikat kutsutakse aga Emalätteks, sest ta toidab oma veega ka teisi allikaid. Kuna allikaveel olevat tervistav toime, kasutasid sellega end ka paljud reisiseltskonna liikmed.

Edasi liikusime suure Taevaskoja poole, mida väikest Taevaskojast eraldab põlismets. Suure taevaskoja kalju pikkus on 150 m ja kõrgus 24 m. See on Ahja jõe ürgoru kõige kõrgem liivakivipaljand.

Muistend räägib, et kord juhtunud Vanapagan Ahja jõe äärde. Talle meeldinud ilusad kõrged kaldad ja ta otsustanud sinna maja ehitada. Ehitanud maa alla hulga tube, üks kaunim kui teine. Uus kodu oli Vanapaganale väga meeldinud ja ta nimetas selle Taevaskojaks. Rahvapärimestes peetakse Taevaskojas voolavat Ahja jõe ohvriõeks, kuhu ohverdati suurema viljasaagi, karjaõnne, inimeste tervise ja õnne heaks.

Koduteel olid kõik osavõtjad üksmeelselt nõus sellega, et Eestimaa loodus on väga kaunis. Kõikide võimlejad nimel – suur tänu Peeter Kruusemendile abi eest, et saime selle reisi ette võtta! Tänu kuulub ka meie juhile Sirje Nurgale! Kõigile kena sooja suve, meeldivat puhkust ning kohtumiseni sügisel!

Reisigrupi liikmed Seto talumuuseumi õuel giidi kuulamas.